

Notat

Side 1 av 4

Utarbeidet av
Seksjonsleder Wenche Ellefsen

Vår dato
09.11.2020
Deres dato

Vår referanse

Deres referanse

Til
Avdelingssjef BUP/HABU

Filnavn (Intern sone):
\\sikt.sykehuspartner.no\Data\SOHF\Felles\Adm_Dir_Staber\Adm_dir_stab\Eks
Kopi til

Høringsnotat om endringer i forskrift om fosterhjem

Sykehuset Østfold avdeling BUP/HABU arbeider med barn og unge 0-18 år som har psykiske vansker og lidelser, og med behov for utredning, behandling, tilrettelegging og oppfølging. Sykehuset Østfold, avdeling BUP/HABU samarbeider med kommunale, statlige og private tjenesteytere innen barnevernet i vårt arbeid med pasientene.

Private tjenesteytere brukes i alle deler av barnevernet.

Forslagene i høringsnotatet bygger på endringer vedtatt i forbindelse med Prop. 73 L (2016-2017) *Endringer i barnevernloven (barnevernsreformen)* og forslag i NOU 2018:18 *Trygge rammer for fosterhjem*.

Ny barnevernslov legges frem våren 2021.

Høringsnotatet tar sikte på å innføre endringer som skal bidra til bedre kvalitet i fosterhjemsomsorgen og redusere risikoen for utilsiktede flyttinger.

Krav om at fosterforeldre skal ta imot opplæring

Grunnleggende opplæring.

Det foreslås at krav om grunnleggende opplæring inntas i fosterhjemsforskriftens § 3 om generelle krav til fosterforeldre. Dette innebærer at fosterhjemmet bare kan godkjennes dersom fosterforeldrene har gjennomført grunnleggende opplæring, jf. fosterhjemsforskriften § 5 tredje ledd.

For å sikre at fosterforeldre gjennomgår opplæring før barnet flytter inn i fosterhjemmet har departementet i høringsnotat om ny barnevernslov foreslått at fosterhjemmet ikke kan godkjennes før det har mottatt opplæring. Hovedregelen er at plassering i fosterhjem ikke skal foretas før fosterhjemmet er godkjent, med mindre godkjenning før plassering ikke lar seg gjennomføre, jf. fosterhjemsforskriften § 5 første ledd. Unntak fra hovedregelen om at fosterhjemmet må være godkjent før barnet flytter inn kan bare gjøres i spesielle tilfeller, eksempelvis ved akutt plasseringer der det ikke lar seg gjøre å godkjenne hjemmet før plassering.

Postadresse

Sykehuset Østfold
Klinikk for psykisk helsevern og rusbehandling
Åsebråten, seksjon poliklinisk utredning og behandling

Bufdir har utviklet faglige anbefalinger om det nærmere innholdet i opplæringstilbudet til fosterhjemmene. De faglige anbefalingene er en kvalitetssikret anbefaling om hvilken kompetanse alle opplæringstilbud skal gi fosterforeldre, enten tilbudet gis av Bufetat, kommunen eller private aktører.

Opplæringen skal være i tråd med disse anbefalingene. Den digitale plattformen for opplæring og oppfølging, som Bufdir har startet utviklingen av, vil bygge på de faglige anbefalingene.

Departementet foreslår etter dette at det inntas et krav i fosterhjemsforskriftens § 3 om at opplæringen skal være i tråd med nasjonale faglige anbefalinger. Departementet ber om høringsinstansenes syn på forslaget.

- **Sykehuset Østfold støtter at opplæringen skal være i tråd med nasjonale faglige anbefalinger.**

Opplæring etter innflytting i fosterhjemmet.

I noen tilfeller der barnet plasseres akutt, særlig i barnets familie eller nære nettverk, vil det ikke være mulig for fosterforeldrene å gjennomføre opplæringen før barnet flytter inn. Opplæringen må i slike tilfeller gjennomføres så snart som mulig etter at barnet har flyttet inn. Fosterhjemmet kan likevel ikke godkjennes før opplæringen er gjennomført.

Departementet anfører i høringsnotatet at det i mange tilfeller også foreligger behov for opplæring etter at barnet er flyttet til fosterhjemmet. Opplæringen bør da være i tråd med nasjonale faglige anbefalinger.

Kommentar:

Vår erfaring er at det foreligger store behov for slik opplæring en tid etter innflytting.

Departementet foreslår at fosterhjemavtalen utarbeides med en forpliktelse til å gjennomføre slik opplæring også etter at barnet er flyttet inn i fosterhjemmet når det vurderes at det foreligger behov for dette.

- **Sykehuset Østfold støtter dette.**

Plikt til å dokumentere vurderingen av om noen i barnets familie eller nære nettverk kan velges som fosterhjem

Departementet vurderer at kommunens plikt til å dokumentere sine vurderinger av om noen i barnets familie eller nære nettverk kan velges som fosterhjem, bør presiseres i forskrift.

Departementet foreslår at kommunens plikt til å dokumentere sine vurderinger av om noen i barnets familie eller nære nettverk kan velges som fosterhjem presiseres i § 4 tredje ledd som nytt andre punktum. Det understrekes at Bufetat skal legge kommunens vurdering til grunn dersom kommunen ber Bufetat om bistand.

Departementet ber om høringsinstansens syn på dette forslaget.

- **Sykehuset Østfold støtter forslaget.**

Ansvaret for godkjenning av fosterhjem legges til omsorgskommunen

Departementet foreslår at ansvar for godkjenning av fosterhjem legges til omsorgskommunen. I gjeldende rett kan barneverntjenesten i fosterhjems kommunen inngå skriftlig avtale om at barneverntjenesten i omsorgskommunen skal godkjenne fosterhjemmet.

Formålet med forslag til endring er å gi omsorgskommunen det samlede ansvaret for valg og godkjenning av fosterhjem.

Omsorgskommunen er den kommunen som har ansvaret for oppfølging og kontroll etter barnevernloven.

Det er den kommunen som har reist barnevernssaken eller truffet plassering som hjelpetiltak som skal ha ansvar for oppfølgingen.

Omsorgskommunen vil i de fleste tilfeller være den kommunen som kjenner barnet og barnets behov best, og som derfor må anses nærmest til å vurdere om barnet bør flytte inn i det aktuelle fosterhjemmet.

Det vil også bidra til å tydeliggjøre omsorgskommunens helhetlige ansvar for det enkelte barn.

- **Sykehuset Østfold støtter forslaget.**

Undersøkelses- og opplysningsplikt for omsorgskommunen dersom barnet plasseres i fosterhjem i en annen kommune

Dersom fosterhjemmet ligger i en annen kommune enn omsorgskommunen er det en forutsetning at omsorgskommunen undersøker om barneverntjenesten i fosterhjems kommunen har informasjon som tilsier at fosterhjemmet ikke bør godkjennes. Omsorgskommunen må alltid sørge for å informere fosterhjems kommunen om fosterhjems plasseringen. Departementet foreslår derfor at det i fosterhjemforskriftens § 5 inntas en undersøkelses- og informasjonsplikt for omsorgskommunen i tilfeller hvor barnet plasseres i en annen kommune.

- **Sykehuset Østfold støtter forslaget.**

Ansvaret for generell veiledning overføres fra Buf-etat til kommunene

BUF etat har i dag ansvar for at fosterforeldre får generell veiledning.

Det ble i Prop. 73 L vedtatt at ansvaret for generell veiledning overføres fra Bufetat til kommunene.

Dette innebærer at kommunen får et helhetlig ansvar for all veiledning av fosterhjem. Videre ble det besluttet at ansvaret for generell veiledning skal sees i sammenheng med kommunens

oppfølgingsansvar, slik at generell veiledning inngår i oppfølgingsbegrepet. Begrepet oppfølging brukes derfor som en felles betegnelse på alle former for oppfølging, veiledning og støtte under hele fosterhjemsforløpet. Formålet med å gi kommunen det samlede ansvaret for oppfølgingen er blant annet å gi kommunen større innsikt i den enkelte fosterfamilies behov for støtte.

- **Sykehuset Østfold støtter forslaget.**

Krav om at oppfølgingen skal være helhetlig og tilpasset det enkelt barn og fosterforeldre

Intensjonen i høringsnotatet om endringer i forskrift om fosterhjem er svært sentral. Forslag om at omsorgskommunen har et samlet ansvar for godkjenning, generell veiledning og oppfølging av barn som kommunen har omsorgsansvar for, støttes sterkt. Forhold mellom omsorgskommune, fosterhjemskommune og BUF etat fremstår i flere saker som fragmentert. Dette har ført til uklare ansvarsforhold og i mange tilfeller blir ikke barnets beste ivare tatt.

For spesialisthelsetjenestens arbeid vil også forslaget om å en samle omsorgskommunens ansvarsforhold føre til forbedrede samarbeidsforhold for det enkelte barn.

- **Sykehuset Østfold støtter forslaget.**

Økonomiske og administrative konsekvenser

Endringene som foreslås i høringsnotatet er svært viktige for å sikre et helhetlig ansvar for barn under omsorg.

Det tas sikte på endringer som skal bidra til en bedret kvalitet i fosterhjemsarbeidet. God oppfølging og opplæring av fosterhjemmene gir først og fremst gevinster for barna og fosterfamilien, men vil også kunne være ressursbesparende for barnevernstjenesten og Bufetat dersom det fører til større stabilitet blant fosterhjemmene og færre flyttinger. God oppfølging støtter også det arbeid som spesialisthelsetjenesten har.

Opgavene kommunene får vil medføre en forsterket oppbygging av kompetanse i den kommunale barneverntjenesten. Oppgavene vil også medføre et forsterket arbeid med oppfølging av barn i fosterhjem som vil medføre mer tid, mer reising og behov for mer tid for oppfølging av det enkelte barn.

Dette vil medføre en forsterkning både økonomisk og administrativt for kommunene.